

KONGO DEMOKRATİK CUMHURİYETİ
PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	8
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	9
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	16
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	18

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde 2.500 dolar veya daha yüksek olan ithalat sevkiyat öncesi denetime tabidir. İhracatçılar, sevk öncesi denetim için yetkilendirilen BIVAC'a, sevk edilecek malların ayrıntılı bir açıklamasını ve teftiŐi kabul eden bir beyan içeren bir fatura sağlamalıdır. Sevkiyat öncesi denetim süreci Şu Şekilde Őişlemektedir:

- İthalatçı ihracatçıdan proforma fatura alır,
- İthalatçı faturayı ithalat lisansı almak üzere yetkili bir ticari bankaya sunar,
- İthalat lisansının onaylanmasından sonra, ithalatçı BIVAC'a sunar,
- BIVAC ithalat lisansına bir kod numarası atar,
- Kod numarası ihracatçı Őlkede bir BIVAC ofisine aktarılır,
- OCC (Office Congolais de Contrôle) adına, BIVAC malların sevkiyat öncesi denetimini yapar,
- BIVAC, proforma faturada beyan edilen kalite, miktar ve değerin aynı olduğunu ve uluslararası standartlara uygun olduğunu doğrular ve
- Doğrulamanın ardından, ihracatçı Őlke BIVAC ofisi bir onay belgesi verir ve KDC'deki BIVAC aracılığıyla ithalatçıya sunar.

Doğrulama sertifikası, tedarikçinin fatura numarasını, konŐimento numarasını, ithalat lisans numarasını ve ŐrŐn miktarının onayını içermelidir. Doğrulama sertifikası CIF'i belirler. Sertifika doğrulandıktan sonra CIF miktarı DGDA tarafından deęiŐtirilemez. OCC, ithal edilen malların (FOB) değerinin %2'sini almaktadır. Hizmetleri karŐılıęında, BIVAC ithal edilen malların FOB değerinin %0,75'ini OCC'den almaktadır. Hem OCC hem de DGDA, tŐm belgelerin Fransızca olmasını zorunlu kılmaktadır. Buna ek olarak, ticari bir fatura, paket listeleri, konŐimento, ithalat lisansı, proforma fatura, ABD nakliyecisinin ihracat beyanı, sigorta sertifikası ve genellikle menŐe belgesi de gereklidir.

AŞağıdaki ŐrŐnler sevkiyat öncesi denetimlerden muaftır:

- FOB değeri 2.500 doların altında olan ithalat,
- Canlı hayvanlar,
- Taze yumurta,
- Meyve,
- Sebze,
- Balık ve et,
- Taze veya soęutulmuŐ gıdalar,
- Gazeteler ve sŐreli yayınlar,
- Ticari değeri olmayan parseller,
- Ticari Őrnekler,
- Kişisel hediyeler,
- Yabancı hŐkŐmetler, uluslararası kuruluşlar veya Özel kiŐiler tarafından afet yardımı için sağlanan yardımlar, bağışlar,
- Diplomatik kuruluşlar, BirleŐmiŐ Milletler veya gŐmrŐk vergisi muafiyeti olan diğer STK'lar tarafından kendi kullanımları için ithal edilen mal ve hediyeler.

Gümrük Vergileri

KDC, 1998 yılında harmonize tarife sınıflandırma sistemini benimsemiştir. KDC'nin tüm tarifeleri ad valorem olup bir Maliyet, Sigorta ve Navlun (CIF) esasına göre belirlenmektedir.

KDC'nin gümrük tarife yapısı (ithalat vergileri) şu üç oranı içerir: ekipman ürünleri, hammaddeler, tarım ve veterinerlik malzemeleri ve monte edilmemiş ekipman için %5; fazlaca tüketilen gıda maddeleri, endüstriyel girdiler, yedek parçalar, hastane ve engelliler gibi sosyal hizmetler için gerekli ürünler %10; ve giyim, mobilya, sigara ve diğer mamul ürünler için %20.

Ancak, posta pulları, mali pullar, damga değeri olan kağıtlar (nominal değeri olan), merkez banknotları ve unvanları KDC'deki ithalat vergilerinden muaftır.

Aşağıdaki kategorilere muafiyetler verilmiştir:

- Büyükelçiliklerin, konsoloslukların ve uluslararası kuruluşların resmi kullanımı için ithal mallar,
- Diplomatik temsilcilerin, konsoloslukların ve uluslararası devlet memurlarının kişisel kullanımı için ithal edilen mallar,
- İkili ve çok taraflı işbirliği projeleri çerçevesinde bağış veya geri ödenebilir nitelikte olmayan ithal mallar,
- Çimento ithalatının yanı sıra tarım sektörü ekipmanı (geçici olarak zaman zaman çimento ithalatına geçici kısıtlamalar uygulanmasına rağmen) ithalat vergilerinden muaftır,
- Farmasötik ekipman ve girdilerin ve tıbbi malzemelerin ithalatında bu ürünlerin CIF değeri için %2'lik bir tercihli oran uygulanır.

Tarifelere ek olarak, çoğu devlet kurumu tarafından ithal edilen mallar üzerinde genellikle sınırlı veya koordinasyonu olmayan çok sayıda vergi toplanmaktadır.

İthal mallar için resmi tarifelere ek olarak, ithalatçıların mal ve hizmetler için ödediği ek vergi %0,59 ile 40 arasında değişmektedir.

Hükümet 1 Ocak 2012 tarihinde katma değer vergisi (KDV) getirmiştir. KDV %16 olarak sabitlenmiştir.

Aşağıdaki mallar KDV'den muaftır:

- Kar amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından sosyal, spor, kültürel, dini, eğitimsel ve hayır amaçlı olarak ithal edilen mallar,
- Resmi mühürlü kağıtlar,
- Tıbbi tesisler veya akredite kuruluşlar tarafından ithal edilen organlar, protez cihazlar ve insan kanı,
- Bakanlık kararnamesi kapsamındaki farmasötik ürünler ve girdiler ve tıbbi malzeme,
- Balıkçılık ekipmanı,
- Madencilik ve petrol şirketleri tarafından maden arama, arama ve araştırma için ithal edilen ekipman, malzeme ve kimyasallar,
- Maliye ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından belirlenen kotaya göre, diplomatik misyonların, konsoloslukların ve uluslararası kuruluşların resmi kullanımı için ithal edilen mallar,

- Endüstriyel veya ticari amaçlarla değil, göç eden veya KDC'ye yerleşmek üzere geri dönen kişilerin kişisel kullanımı için ithal edilen mobilyalar,
- Ölen bir kişinin KDC'de yaşayan bir kişiye verdiği mirastan mallar,
- Cenaze ekipmanı,
- Deneysel olarak kullanılan ürünler,
- Devlete, illere, merkezi olmayan bölgesel kuruluşlara ve kamu kuruluşlarına sunulan bağışlar, vasiyetler veya bahşişler, ve
- Gümrük kodu uyarınca vergilerden muaf olan yolcu bagajları.

Uzun yıllar araç ithalatını 10 yaşından küçük olanlarla sınırlandırdıktan sonra, Nisan 2017'de bir bakanlık kararıyla 20 yıl önce veya daha az üretilen araçların ithalatına izin verdi.

Ana vergi tahsilat kurumları şunlardır:

- Direction Générale des Douanes et Accises (DGDA),
- KDC Gümrük İdaresi, Endüstriyel Teşvik Fonu (FPI),
- Deniz Taşımacılığı Yönetimi Ofisi (OGEFREM),
- Ulusal Ulaştırma Ofisi (ONATRA),
- Vergi Otoritesi (DGI),
- İdari Gelirler Genel Müdürlüğü (DGRAD),
- Kongo Standartlar Ofisi,
- İthalat-ihracat kontrol ajansı L'Office Congolais du Contrôle (OCC).

DGDA, tarifeleri ve görevleri KDC'nin tarife programı kapsamında belirlenen oranlara göre değerlendirir ve toplar. OCC, 2.500 doları aşan tüm ithalatın CIF değeri için %2 vergi (ad valorem) artı bir ton mal başına 5 dolar ek ücret talep eder ve 2.500 dolardan az olan ithalatlar için kayar ölçek kullanır. Gümrüksüz mal ithalatçıları, şirketin kendi kullanımı ve tüketimi için nominal bir miktar ödemek zorundadır. Gümrüksüz mal ithalatçıları 5 dolarlık bir ad valorem idari ücret ödemek zorundadır.

KDC - Yasaklanmış ve Sınırlandırılmış İthalat:

Ateşli silahlar, mühimmat, su sümbülleri ve pornografik malzemelerin ticari ithalatı yasaktır. Madeni paralar, hatıra paraları, banknotlar ve yatırım amaçlı ikinci el malzemelerin ticari ithalatı kısıtlıdır ve ithalattan önce GKDC yetkilendirmesi gerektirir.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

KDC, standartların uygulanmasında diğer ülkelerin gerisinde kalmıştır. KDC'nin standartları ve uygunluk değerlendirme rejimi, güncellenmiş standartlar kanununun olmaması, standartları uygulayacak kaynaklar ve eğitimli personel tarafından zayıflatılmıştır.

Dış Ticaret Bakanlığı standartlar ve uygunluk değerlendirmelerinden sorumludur. Bir ISO üyesi ajansı olan OCC, Dış Ticaret Bakanlığı'nın gözetimi altında faaliyet gösterir ve standartlar geliştirmek ve ihracat ve ithalat konusunda uygunluk değerlendirmeleri yapmaktan sorumludur.

Maden Bakanlığı, kendi standartlarını belirleme konusunda yetkilidir. Altın ve elmas sertifikasyonu ile görevlendirilen Centre d'Expertise, d'Evaluation et de Certification (CEEC) adlı sertifikasyon kuruluşuna sahiptir.

Tarım Bakanlığı Hayvan ve Sebze Karantina Servisi (SQAV), KDC'deki hayvansal ve bitkisel ürünler üzerinde sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemlerinin uygulanmasından sorumludur. SQAV, veteriner hekimler, ziraat mühendisleri, teknik mühendisler ve diğer uzmanlardan oluşan bir personele sahiptir. SQAV, OCC, DGDA ve Göç Genel Müdürlüğü (DGM) dahil olmak üzere ulusal sınırlarda teftiş yürüten birkaç kamu kuruluşundan biridir.

KDC öncelikle gıda maddeleri için "Codex alimentarius" a güvenmektedir. Kodeks ithalata uygulanır, ancak OCC laboratuvarında yeterli ekipman bulunmaması nedeniyle ihracata uygulanmaz. Ancak uygulamada, çoğu ithalat belirli standartları karşılamaya gerek kalmadan ülkeye kabul edilmektedir. Sık sık politik müdahalenin bir sonucu olarak, OCC çoğu zaman tarımsal gözlemci olarak görevini yerine getiremez.

Genel bakışta tartışıldığı gibi, OCC, KDC'de standartları aktif olarak geliştiren ve uygulayan ve Ticaret Bakanlığı altında faaliyet gösteren ithalat ve ihracat konusunda uygunluk değerlendirmeleri yapan tek hükümet organıdır. Yerel araştırma kurumlarına ve üreticilerine, ticaret odalarına ve tüketici sendikalarına danışır, ancak yıllık standartlar planı yoktur.

OCC teknik işlevlerini iki şube aracılığıyla yerine getirir. Metroloji Laboratuvarı standartların geliştirilmesi, derlenmesi ve yayınlanmasından ve bölgesel ve uluslararası ölçüm ve standart organizasyonlarıyla irtibat kurmaktan sorumludur. CEDIN bir uygunluk sertifikası vermeden önce gerekli testleri, kalibrasyonları ve uygunluk değerlendirmelerini yapar, testlerinin sonuçlarını ve kontrol analizlerini belgeler ve uluslararası ve ulusal onaylı standartları derler.

Veri tabanında ISO 5.000, İngiliz Standartlar Enstitüsü (BSI) 500, COMESA'dan 100, SADC'den 60 dahil olmak üzere 10.000 standart bulunmaktadır. 2010 itibarıyla KDC, buğday unu, çimento, odun, çelik, ebat / birim ve uygunluk değerlendirmeleri gibi maddeleri kapsayan 217 ulusal standarda sahiptir. KDC kısa süre önce, COMESA serbest ticaret bölgesi tarafından balıkçılık, sanayi, hayvancılık ve tarım ve diğer sektörleri kapsayan 450 ek norm kabul etti. Ancak, normları uygulamak için hâlâ bir bakanlık kararı ve parlamento yetkisi gerekmektedir.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınav, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak

adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: <https://teknikengel.gov.tr>

Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Dağıtım Kanalları

Gümrük işlemlerinden sonra ithalatçılar, Matadi ve Katanga eyaletinde sınırlı sayıda demiryolu hizmeti bulunmasına rağmen, ürünleri kamyonlarıyla depolarına taşıyor. İthalatçılar ürünlerini doğrudan depodan satar ya da toptan satış mağazalarına taşırlar.

Toptancılar, ürünleri Batı tarzı binalardan açık hava pazarlarına kadar değişebilen perakendecilere satmaktadır. Başlıca dağıtım merkezleri arasında Kinşasa, Lubumbashi, Matadi, Mbuji-Mayi, Mbandaka, Kananga, Kikwit, Kisangani, Goma ve Bukavu bulunmaktadır. KDC'nin dağıtım sistemi hem modern hem de geleneksel düzeyde işlemektedir, ancak 2008-09 ekonomik krizi ve ekonomik faaliyetin kayıt dışı sektöre kayması bu ayrımları bulanıklaştırmıştır. Birçok firma, işlerinin en azından bir kısmını gayri resmi kanallar aracılığıyla yürütmektedir. Kaçakçılık, faturalandırma ve vergi kaçaklığı yaygındır.

Çeşitli ticari faaliyetlerde bulunan büyük ticaret firmaları çoğu sektöre hakimdir. Kayıtlı sektör, Kongolu seçkinlere, göçmen topluluğa ve daha büyük traderlardan toptan satış yapan geleneksel ticari faaliyetlerde bulunan küçük traderlara hitap etmektedir. Geleneksel tüccarlarla çalışan veya KDC'nin orta ve alt sınıflarına hizmet veren artan sayıda küçük ve orta ölçekli işletme vardır. Genellikle dinamik, ancak küçük ve sıklıkla deneyimsiz olan bu firmalar genellikle kredi alamazlar, ticaret odaları tarafından genellikle göz ardı edilirler ve giderek daha fazla yardım için kooperatif kredi birliklerine bakarlar.

Ekonomik faaliyetlerin çoğu KDC'nin büyük şehirlerinde merkezlenmektedir. Ülkenin iç kısmında, yağışlı sezonda ulaşım zor, pahalı ve neredeyse imkansız olabilir. Ülkedeki uygun yol ve altyapı eksikliğiyle birlikte yakıt fiyatındaki eşlik eden artış, ürünlerin büyük şehirlerin ve limanların ötesine dağıtımını giderek zorlaştırdı.

Kamu İhaleleri

Autorité de Régulation des Marchés Publics (ARMP), kamu alımları için düzenleyici otoritedir. ARMP, Başbakanlık makamının yetkisi altına alınmıştır. Temel amacı, Kongo Demokratik Cumhuriyeti genelinde kamu alımlarını düzenlemek ve kontrol etmektir. Bütçe Bakanlığı bünyesindeki Direction Générale des Marchés Publics (DGCM), tüm kamu alım programlarına ilişkin tekliflerin incelenmesinden ve onaylanmasından sorumludur. Dünya Bankası, projelerini Merkezi Koordinasyon Ofisi (BECECO), Proje Koordinasyon Birimi (UCOP) ve Merkezi Altyapı Sözleşme Ofisi (BCMI) dahil olmak üzere çeşitli Kongolu kuruluşlar aracılığıyla finanse etmektedir. KDC, DTÖ Devlet Alımları Anlaşmasına taraftır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Kongo Demokratik Cumhuriyeti Afrika'nın en büyük Frankofon ülkesidir. Geniş doğal kaynaklara sahip Demokratik Kongo Cumhuriyeti (KDC), %40'ından daha azı kentsel alanlarda yaşayan yaklaşık 105 milyon nüfusa sahiptir. 80 milyon hektar ekilebilir arazi ve 1.100'den fazla listelenmiş mineral ve değerli metal ile KDC, kıtadaki en zengin ekonomilerden biri olma potansiyeline sahiptir ve eğer siyasi istikrarsızlığının üstesinden gelebilir ve yönetişimi geliştirebilirse Afrika'nın büyümesinin itici gücü olabilecektir.

Birincil sektör esas olarak geçimlik tarımdan oluşmaktadır. Manyok, tütün, kahve, şeker kamışı, kakao, kauçuk ve Palmiye en çok yetiştirilen ürünlerdir. KDC'nin tahmini 80 milyon hektar ekilebilir alanı var olmakla birlikte şu an itibarıyla mevcut ekilebilir arazinin sadece%10'u ekilidir. Ülke ekonomisi temel olarak GSMH'nin yarısını karşılayan ve nüfusun büyük bölümünü istihdam eden tarımsal sektöre dayanmaktadır. Sömürge döneminde ülke önemli bir tarım dışsatımcısı iken, günümüzde ticari tarımcılık neredeyse sona ermiştir. Yalnızca Kivu Vilayetindeki ticari amaçlı kinin ve kahve üretimi sürmektedir.

Ekonominin ikincil önemli sektörü olarak petrol üretimi, madencilik ve fabrika sektörü yer almaktadır. Madencilik sektöründe bakır, kobalt ve mineral cevherleri yer almakta olup ülkenin ihraç gelirlerinin yaklaşık %80'ine tekabül etmektedir. Ülkenin tüm ham petrol üretimi ihraç edilmekte olan petrol ülke dışında yer alan rafinerilerde üretilmektedir. Ülkenin madencilik sektörü yüksek dereceli büyük rezervler tarafından desteklenmektedir. Frasier Enstitüsü Araştırması'na göre 2016 yılında madencilik alanında KDC 109 ülke arasında 29. sırada yer almaktadır.

Üçüncül sektör büyük perakende satışları, ulaşım ve iletişim bileşenlerinden oluşmaktadır. Konteyner mağazalar ve kiosklar perakende ortamını domine etmektedir. Arazi ve iklimin yarattığı ulaşım zorlukları nedeniyle ülkede kara taşımacılığı çok zor gerçekleştirilmektedir.

Ekonominin parasal sektörü, kereste ve madenler başta olmak üzere doğal kaynakların işlenmesinden oluşmaktadır. Kongo Nehri'nin büyük hidroelektrik potansiyeli bulunmakta olup, Aşağı Kongo Vilayetindeki Inga Barajının geliştirilmesiyle tüm Güney Afrika'ya yetecek enerji üretimi gerçekleştirilmesi mümkün olabilecektir.

Ekonominin tüm sektörlerinde, 1965-1997 yılları arasında Mobutu dönemindeki kötü yönetim ve sistematik yolsuzlukların etkisi görülmektedir. 1990'lı yılların sonunda yaşanan iç savaş ve bunu izleyen Geçiş Döneminde söz konusu uygulamalar büyük ölçüde sürmüştür. Ülkenin altyapısı tahrip olmuş olup, büyük çaplı yeni yatırımlar yapılmasına gerek duyulmaktadır.

Büyük kentlere göç eden milyonlarca Kongolu, kayıt dışı sektörde küçük çaplı faaliyetlerle yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadır. Uluslararası mali kuruluşların hükümet üzerindeki denetimleri ve donör ülkelerin katkılarıyla gerçekleştirilen altyapı yatırımları ile başta iletişim olmak üzere bazı sektörler kısmi olarak kayıt altına alınmış olmakla birlikte, ekonomi büyük ölçüde kayıt dışı olmayı sürdürmektedir.

Tarım ve Hayvancılık

Belçika'dan bağımsızlığını kazandığında Afrika'nın en fazla tarım ihracatına sahip ülkesi olan KDC'de, 80 milyon hektar ekilebilir arazi ve elverişli iklim şartlarına rağmen, savaşlar ve insani krizler nedeniyle tarım sektöründe büyük bir gerileme yaşanmıştır.

Kahve, 1995'te yılda yaklaşık 288 milyon dolar dışsatımla, elmastan sonra ülkenin 2'inci en önemli gelir kaynağıyken, savaşın başlamasıyla, üretimi her yıl azalmış ve 1990 yılında 102 bin ton olan üretim 2005 yılında sadece 32 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 1989 yılında 11.500 ton olan kauçuk üretimi 2003 yılında 2.307 tona, aynı dönemde palmiye yağı üretimi 76.150 tondan 5.800 tona düşmüştür. Yine 2004 itibarıyla 4 milyon hektarlık sulanabilir arazinin yalnızca 13.500 hektarı sulanmaktadır. Savaştan en çok etkilenen Kivu vilayetleri ile Ituri bölgesindeki tarım arazilerinin %80'inden fazlası kullanılamaz hale gelmiştir.

GSYİH'nin %40'ını meydana getiren ve işgücünün %75'ini istihdam eden tarımda üretim halen çok düşük bir düzeydedir. İstikrar ve güvenliğin sağlanması, iç göçmenlerin geri dönüşleri ve ulaştırma altyapısının iyileştirilmesiyle birlikte, tarım üretiminin artarak, dışsatım içindeki payının yükselmesi beklenmektedir. Ancak, tarım sektöründe bu aşamada bir canlanma görülmemektedir. Temel tarım ürünleri kahve, kakao, palmiye yağı, kauçuk, manyok, mısır ve tütündür. Manyok ve doğu bölgelerinde mısır temel gıda maddesi olarak yetiştirilmektedir. Kayda değer bir tropikal meyve üretimi yapılmakla birlikte, ülkenin bozuk ulaşım altyapısı bunların pazarlanmasına engel olmaktadır.

Geri kalmış düzeydeki hayvancılık, Kivu Vilayetlerindeki yüksek yaylalarda yoğunlaşmaktadır. Kongo Irmağı ve kolları üzerinde zanaat düzeyinde balıkçılık yapılmaktadır. Et, balık, sebze, tahıl gibi temel gıda maddelerinin büyük bir bölümü yurt dışından gelmektedir. Şeker, şeker kamışından üretilmektedir.

128 milyon hektar doğal orman arazisi ile KDC dünyanın ikinci en geniş yağmur ormanlarına sahiptir. Dünya yağmur ormanlarının %10'u, Afrika ormanlarının %45'i KDC'dedir. Ülke topraklarının %50'sinden fazlasının ormanlarla kaplıdır. 100.000 hektarlık bir arazide gerçekleştirilen ormancılık faaliyetinin tamamına yakını endüstriyel nitelikte olup, zanaat ile geçimini sağlayanlar %2 düzeyindedir. 1998 yılında 244 bin m³ kereste üretimi gerçekleşmiş, bunun 149 bin m³'ü dışarıya satılmıştır. Bu tarihten sonra ormancılıkta keskin düşüş yaşanmış ve 2002 yılında üretim 45 bin m³'e kadar düşmüştür. Daha sonra yeniden artan üretim 2006 yılında 166 bin m³'e ulaşmıştır. Buna karşın kayıt dışı kereste üretiminin, kayıtlı üretimin yaklaşık 10 katına tekabül ettiği ifade edilmektedir.

Sanayi

Düşük sanayi üretimi kimi temel gıda maddeleriyle, tarım ürünlerinin işlenmesine (un, şeker, bira, balık konservesi) ve çimento vb. inşaat malzemesi imalatına dayanmaktadır. İstikrarsızlık, savaşlar ve kötü yönetim, yatırımların ve sanayi üretiminin azalmasına neden olmuştur. Son yıllarda imalat sektöründe bir canlanma görülmekle birlikte, büyümenin motorunu madencilik ve hizmet sektörleri oluşturmaktadır. Uluslararası donörlerin yeniden yapılanma projeleriyle canlanan inşaat sektörünün GSYİH'daki payı giderek artmaktadır.

Hizmetler

Ulaştırma:

Ulaşım altyapısı, malların serbest dolaşımının ve ticaretin canlanmasının önünde büyük bir engeldir. Ülkede kara ulaşım altyapısı tahrip olmuş durumdadır. Büyük şehirler arasında karayolu bulunmamakta, mallar nehir veya hava taşımacılığıyla sevk edilmektedir. Buna karşın donör ülkelerin de desteğiyle KDC karayolu şebekesinin geliştirilmesi için çabalar sürdürülmektedir. Ulaştırma altyapısı ile ilgili olarak, KDC'nin birçok bölgesi (özellikle güneydoğu ve kuzeydoğu), komşu ülkelerin altyapı koridorlarıyla yerel olanlardan daha iyi bağlantılıdır. KDC'nin kendi şehirleri arasındaki bağların sağlanamaması kıtanın da altyapı anlamında entegrasyonunun sağlanması anlamında engel ortaya koymaktadır.

Sömürge döneminden kalan demiryolu ağı bakımı yapılmadığından kullanılmaz hale gelmiştir. Yalnızca, Katanga Vilayeti madenlerinin Zambiya ve Güney Afrika üzerinden dışsatımında kullanılan tren hattı işlemektedir. Trenler aşırı yük ve yolcuyla hareket etmektedir.

Başkent Kinşasa ile Atlantik Okyanusu arasında, Kongo Irmağı üzerindeki şelaleler nedeniyle, nehir ulaştırıcılığı yapılamamaktadır. Bununla birlikte, doğuya doğru uzun mesafeli ırmak taşımacılığı mümkündür. Kinşasa ile Kinsangani arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. Ülkenin başlıca limanı olan Matadi Limanının altyapısı eskimiş olup, idari ve bürokratik işlemler çok zaman almaktadır. Matadi ile Kinşasa arasında demiryolu hattı bulunmakla birlikte, çok yavaş ve emniyetsizdir. Matadi ile Kinşasa arasındaki tek yönlü karayolu, AB ve Dünya Bankasının projelerine karşın, bakımsız durumdadır.

Hava taşımacılığı ise çok pahalı olmasına karşın, ulaşım altyapısının yetersiz olması, güvensizlik ortamı ve ülkenin büyüklüğü nedeniyle, yolcu ve kargo taşımacılığında en çok kullanılan ulaşım yöntemidir. Ülkenin iç kesimlerine mal taşımakta kullanılan 50'den fazla özel havayolu şirketinden çoğu eski Sovyet yapısı ve düzenli bakımları yapılmayan kargo uçakları kullanmakta olup bunlar zaman zaman kaza yapmaktadırlar. KDC'li havayolu şirketlerinin AB hava sahasını kullanmalarına AB Komisyonu tarafından izin verilmemektedir.

Genel olarak, yurtdışından gelen mallar ülkeye havayolu veya Atlantik Okyanusu tarafındaki Matadi, Boma ve Banana limanlarından girmektedir. Bunların ilk 2'si Kongo Irmağı üzerindeki sığ su limanları olduklarından büyük tonajlı gemiler buralara demirleyememektedir; okyanus üzerinde olan Banana limanı ise yeterli değildir. Kongo Nehri'nin en faal limanı olan Matadi ile Kinşasa arasındaki su ulaştırması ırmaktaki şelaleler nedeniyle gemilerin seyrine müsait olmadığından, mallar Kinşasa'ya karayoluyla getirilerek ülkenin geri kalan bölümüne sevk edilmektedir. Komşu Angola ve Kongo Cumhuriyeti limanlarına ulaşan malların da KDC'ye sevk edilebildiği bilinmektedir. Matadi-Kinşasa arasında navlun bedelleri oldukça yüksektir.

Öte yandan ülkenin doğusundaki Lubumbaşi'ye mallar doğu komşuları Tanzanya ve Zambiya üzerinden (Kasumbalesa Sınır Kapısı) getirilebilmektedir. Bu ülkelerin ulaştırma altyapısı, Zanzibar gibi Doğu Afrika'nın geleneksel limanlarına erişim sağlamakta veya ticari önemi giderek artan Dubai'den Afrika'ya satılan malların KDC'ye taşınmasına imkan vermektedir. Türkiye'den gelen kargolar deniz yoluyla (Akdeniz-Cebelitarık Boğazı-Atlas Okyanusu rotası izlendiğinde) 35-45 günde KDC'ye ulaşmaktadır.

İletişim:

Ülkede kablolu telefon şebekeleri kullanılacak durumda değildir. Milli Posta ve Telekomünikasyon İdaresi iflas etme noktasındadır. Bu nedenle, mobil telefon şebekeleri artış göstermiştir. Sektörün gelişmesi önündeki en büyük engel olan fiber optik ağ altyapısının eksikliği 2021 yılı itibariyle sona ermiştir. 2021 yılının son çeyreği itibariyle fiber optik internet hizmeti veren firmalar başkentte faaliyete başlamıştır. Telefon ve internet uyduya bağımlı olup, bağlantı kalitesi kötü, internet hızı çok yavaş ve pahalıdır.

Mali Sektör:

Toplam para arzının %70'inin dolar olduğu ülkede parasal işlemlerin %3'ü bankalar üzerinden gerçekleşmektedir. Banka kredileri sınırlı, işlem masrafları yüksektir. Yaşanan iç savaş ve hiperenflasyon dönemlerinin etkisiyle halk bankacılık sektörüne güven duymamaktadır. KDC Merkez Bankası para arzını kontrol etmektedir. Ancak, hükümet bütçe açıklarını kapatmak için bazen karşılıksız para basımı uygulamasına gitmekte ve bunun sonucunda enflasyon artmaktadır. Diğer Orta Afrika ülkelerinden farklı olarak Kongo D.C, Orta Afrika Para ve Ekonomik Topluluğu'nun bir parçası değildir ve kendi merkez bankasına sahiptir. Kongo D.C. finansal sistemini güçlendirmek, özel ve bireysel yatırımı teşvik etmek, sektördeki yönetimi iyileştirmek ve finansal sisteme erişimi artırmak konusunda büyük zorluklarla karşı karşıya bulunmaktadır. Kongo Merkez Bankası raporuna göre, ülke finans sistemi 17 ticari banka, 1 tasarruf bankası, üç banka dışı finans kurumu, üç uzman finans kurumu, 137 tasarruf ve kredi kooperatifi, beş finans şirketi ve 23 mikrofinans kurumundan oluşmaktadır. Kongo finansal sistemi, küçük ve orta ölçekli işletmelerdeki kaliteli fon yönetimi ekiplerinin yetersizliği ve kurumsal yönetim eksikliğinden muzdariptir. Bu durum, finans kurumlarının gelişiminin yavaşlamasına yol açmaktadır

Turizm:

Zengin bir doğa ve yaban yaşamına sahip KDC, özellikle milli parklarıyla ekoturizm alanında büyük potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, güvenlik ortamının bozuk olması, milli parklardaki silahlı milis faaliyeti, altyapı yetersizliği ve yetişmiş personel eksikliği nedeniyle turizm sektörü gelişmemiştir. Kongo Nehri üzerinde başlayan tekne turları dışında turizm faaliyeti bulunmamaktadır. Varlıklı Kongolular yurtdışında tatil yapmaktadır.

Madencilik

Ülkede elmas, altın, bakır, kobalt, demir, koltan, uranyum, çinko ve gümüş gibi madenler çıkartılmaktadır. İhracatın %96,7 si kıymetli mineral ihracatından oluşmaktadır.

Her yeraltı minerali münhasıran devlete aittir. Ancak, Maden Kanunu'nda belirtilen belirli uygunluk, öncelik ve kapasite kriterlerinin karşılanması koşuluyla, herhangi bir özel veya tüzel kişi, devlet tarafından madencilik faaliyetlerinde (araştırmadan işletme ve dağıtıma kadar) yetkilendirilebilir. KDC'de mevcut olan maden izinleri türleri araştırma izinleri, işletme izinleri (küçük ölçekli madenler dahil) ve atık işletme izinleridir. Zanaatkârların yaptığı (artisanal) madencilik ve taş ocağı haklarına ilişkin özel mevzuat da mevcuttur.

KDC'de madencilik faaliyetlerini geliştirmek isteyen şirketlerin, bir işletme izni alabilmek için uygunluk koşulu olarak ya bir Kongolu şirket kurmaları ya da bir 'madencilik acentesi' ile

ikametgâh seçmeleri gerekmektedir. Buna ek olarak, şirketlerin madencilik iznine hak kazanabilmeleri için ya hâlihazırda gerekli izinlere sahip olan devlete ait bir şirketle (Gécamines, MIBA ve diğerleri gibi) bir ortak girişim oluşturmaları ya da zorunlu olarak %10'luk bir pay ayırmaları zorunludur.

Maden arama faaliyetlerinde bulunmak isteyen herhangi bir kişi, Maden Kadastrosuna önceden bildirimde bulunmalı ve arama izni almalıdır. Bu izin, gelecekteki potansiyel arama veya işletme haklarıyla ilgili olarak herhangi bir öncelik gerektirmez.

Herhangi bir uygun özel şirkete, tüm mineral maddelerle ilgili olarak, bir kez aynı süre için yenilenebilir, beş yıllık bir süre için arama izni verilebilir. Bir şirketin arama iznine hak kazanabilmesi için, arama izni kapsamındaki alan için ödenecek yıllık yüzey haklarının toplam tutarının en az beş katı mali kapasiteye sahip olması gerekir. Yüzey hakları metrekare başına 5,89 dolar tutarındadır. Ayrıca, şirketin herhangi bir araştırma faaliyetine başlamadan önce bir rehabilitasyon ve etki azaltma planı sunması gerekmektedir. İzin verilmesinden sonraki bir yıl içinde arama çalışmalarına başlama gerekliliği de dahil olmak üzere, iznin sürdürülmesi için belirli yükümlülükler vardır.

Araştırma izni sahibi, bir fizibilite çalışması yoluyla, bir madenin geliştirilmesi, inşası ve işletilmesi için ekonomik olarak işletilebilir bir maden yatağının (özel izinlerin bulunduğu atıklar dahil) ve yeterli mali kapasitenin varlığını kanıtlaması halinde, Maden Bakanı, 15 yıllık dönemler için yenilenebilir, 25 yıllık bir kullanım izni verir. İşletme izni, yalnızca Maden Kanununda ayrıntılı olarak listelenen belirli nedenlerle Maden Bakanı tarafından reddedilebilir. İşletme ruhsatının alınması işletmeciyi, işletmecinin sermayesinin %10'unu bedelsiz olarak devlete devretmekle yükümlü kılar. Ancak uygulamada, Gécamines gibi devlete ait izin sahipleriyle ortak girişimlerde bulunan operatörlerin, sermayelerinin %10'unu devlete devretmelerine gerek yoktur.

Maden Kanunu, arama ve işletme izinlerine ek olarak, zanaatkâr veya küçük ila çok küçük ölçekli maden hakları ve taş ocağı haklarına ilişkin özel hükümler içermektedir. Taş ocağı hakları, mineral maddelerden ziyade inşaat malzemeleri ile ilgilidir.

Enerji

Petrol:

Ülkenin doğusundaki petrol ve gaz keşifleri, KDC'ye Angola'dan sonra Orta ve Güney Afrika'daki en büyük ikinci ham petrol rezervini veriyor. Bu rezervler öncelikle Tanzanya, Burundi, Ruanda ve Uganda sınırındaki dört büyük gölde bulunmaktadır. KDC, toplam petrol rezervlerinin tahminleri 5 milyar varili aşsa da, 180 milyon varillik kanıtlanmış rezervlere sahiptir. Şu anda, Kongo petrol üretimi Sahil Havzası ile sınırlıdır ve tümü ihraç edilen günde 25.000 varil açık deniz üretimi sağlar. Yakın zamanda tanımlanmış büyük petrol sahalarının yanı sıra, KDC üç büyük petrol yatağında 30 milyar metreküp metan ve doğal gazı sahiptir. Ruanda ve Burundi sınırındaki Kivu Gölü'nün sularında yaklaşık 60 milyar metreküp çözünmüş metan var. Gölün Ruanda tarafında, 30-40 megavat elektrik üreten Ruanda yapımı bir biyogaz santrali aracılığıyla metan çıkarılıyor. Kivu Gölü'ndeki tahmini 60 milyar metreküp metan dışında, göl yılda 250.000 metreküp metan üretiyor.

Hidroelektrik:

Kongo Nehri ve kollarının oluşturduğu akarsu havzası, KDC'ni, dünyanın en fazla hidroelektrik enerjisi üretim potansiyeline sahip ülkelerinden birisi yapmaktadır. (100 bin mw) Yalnız, Matadi'deki Inga Barajı 45 bin mw kapasitesi ile tüm Güney Afrika'nın hidroelektrik enerji gereksinimi karşılayabilecek potansiyele sahiptir. Buna karşın hâlihazırda Inga Barajından yalnız 1775 mw elektrik üretilebilmektedir. Bu yüzden ülkede elektrik sıkıntısı yaşanmaktadır. KDC halkının yalnız %19'unun elektriğe erişimi vardır.

Kinşasa-Lumumbaşi arasındaki Inga-Shaba enerji nakil hattı, ülkedeki en önemli nakil hattı olma özelliğini taşımaktadır. Ülkenin genelinde elektriksiz birçok yerleşim bölgesi bulunmasına ve Kinşasa'da neredeyse her gün elektrik kesintileri yaşanmasına karşın; KDC, Inga Barajı'ndan sağladığı elektrik enerjisini Kongo Cumhuriyeti (Brazavil) ve Zambiya üzerinden Güney Afrika Enerji Havuzu isimli bölgesel enerji şebekesine satmaktadır. Angola, Botswana, Namibya ve Güney Afrika Inga III projesini geliştirerek 2000 mw elektrik üretmeyi ve Batı Enerji Koridoru Projesiyle bu elektriği satın almayı amaçlamaktadırlar. Projeye ilişkin etüdler ve finansman arayışları devam etmektedir.

Ulaştırma:

Ulaşım altyapısı, malların serbest dolaşımının ve ticaretin canlanmasının önünde büyük bir engeldir. Ülkede kara ulaşım altyapısı tahrip olmuş durumdadır. Büyük şehirler arasında karayolu bulunmamakta, mallar nehir veya hava taşımacılığıyla sevk edilmektedir. Buna karşın donör ülkelerin de desteğiyle KDC karayolu şebekesinin geliştirilmesi için çabalar sürdürülmektedir. Ulaştırma altyapısı ile ilgili olarak, KDC'nin birçok bölgesi (özellikle güneydoğu ve kuzeydoğu), komşu ülkelerin altyapı koridorlarıyla yerel olanlardan daha iyi bağlantılıdır. KDC'nin kendi şehirleri arasındaki bağların sağlanamaması kıtanın da altyapı anlamında entegrasyonunun sağlanması anlamında engel ortaya koymaktadır.

Sömürge döneminden kalan demiryolu ağı bakımı yapılmadığından kullanılmaz hale gelmiştir. Yalnızca, Katanga Vilayeti madenlerinin Zambiya ve Güney Afrika üzerinden dışsattımında kullanılan tren hattı işlemektedir. Trenler aşırı yük ve yolcuyla hareket etmektedir.

Başkent Kinşasa ile Atlantik Okyanusu arasında, Kongo Irmağı üzerindeki şelaleler nedeniyle, nehir ulaştırmacılığı yapılamamaktadır. Bununla birlikte, doğuya doğru uzun mesafeli ırmak taşımacılığı mümkündür. Kinşasa ile Kinsangani arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. Ülkenin başlıca limanı olan Matadi Limanının altyapısı eskimiş olup, idari ve bürokratik işlemler çok zaman almaktadır. Matadi ile Kinşasa arasında demiryolu hattı bulunmakla birlikte, çok yavaş ve emniyetsizdir. Matadi ile Kinşasa arasındaki tek yönlü karayolu, AB ve Dünya Bankasının projelerine karşın, bakımsız durumdadır.

Hava taşımacılığı ise çok pahalı olmasına karşın, ulaşım altyapısının yetersiz olması, güvensizlik ortamı ve ülkenin büyüklüğü nedeniyle, yolcu ve kargo taşımacılığında en çok kullanılan ulaşım yöntemidir. Ülkenin iç kesimlerine mal taşımakta kullanılan 50'den fazla özel havayolu şirketinden çoğu eski Sovyet yapısı ve düzenli bakımları yapılmayan kargo uçakları kullanmakta olup bunlar zaman zaman kaza yapmaktadırlar. KDC'li havayolu şirketlerinin AB hava sahasını kullanmalarına AB Komisyonu tarafından izin verilmemektedir.

Genel olarak, yurtdışından gelen mallar ülkeye havayolu veya Atlantik Okyanusu tarafındaki Matadi, Boma ve Banana limanlarından girmektedir. Bunların ilk 2'si Kongo Irmağı üzerindeki sığ su limanları olduklarından büyük tonajlı gemiler buralara demirleyememektedir; okyanus üzerinde olan Banana limanı ise yeterli değildir. Kongo Nehri'nin en faal limanı olan Matadi ile Kinşasa arasındaki su ulaştırması ırmaktaki şelaleler nedeniyle gemilerin seyrine müsait olmadığından, mallar Kinşasa'ya karayoluyla getirilerek ülkenin geri kalan bölümüne sevk edilmektedir. Komşu Angola ve Kongo Cumhuriyeti limanlarına ulaşan malların da KDC'ye sevk edilebildiği bilinmektedir. Matadi-Kinşasa arasında navlun bedelleri oldukça yüksektir.

Öte yandan ülkenin doğusundaki Lubumbaşi'ye mallar doğu komşuları Tanzanya ve Zambiya üzerinden (Kasumbalesa Sınır Kapısı) getirilebilmektedir. Bu ülkelerin ulaştırma altyapısı, Zanzibar gibi Doğu Afrika'nın geleneksel limanlarına erişim sağlamakta veya ticari önemi giderek artan Dubai'den Afrika'ya satılan malların KDC'ye taşınmasına imkan vermektedir. Türkiye'den gelen kargolar deniz yoluyla (Akdeniz-Cebelitarık Boğazı-Atlas Okyanusu rotası izlendiğinde) 35-45 günde KDC'ye ulaşmaktadır.

İletişim:

Ülkede kablolu telefon şebekeleri kullanılacak durumda değildir. Milli Posta ve Telekomünikasyon İdaresi iflas etme noktasındadır. Bu nedenle, mobil telefon şebekeleri artış göstermiştir. Sektörün gelişmesi önündeki en büyük engel olan fiber optik ağ altyapısının eksikliği 2021 yılı itibariyle sona ermiştir. 2021 yılının son çeyreği itibariyle fiber optik internet hizmeti veren firmalar başkentte faaliyete başlamıştır. Telefon ve internet uyduya bağımlı olup, bağlantı kalitesi kötü, internet hızı çok yavaş ve pahalıdır.

Mali Sektör:

Toplam para arzının %70'inin dolar olduğu ülkede parasal işlemlerin %3'ü bankalar üzerinden gerçekleşmektedir. Banka kredileri sınırlı, işlem masrafları yüksektir. Yaşanan iç savaş ve hiperenflasyon dönemlerinin etkisiyle halk bankacılık sektörüne güven duymamaktadır. KDC Merkez Bankası para arzını kontrol etmektedir. Ancak, hükümet bütçe açıklarını kapatmak için bazen karşılıksız para basımı uygulamasına gitmekte ve bunun sonucunda enflasyon artmaktadır. Diğer Orta Afrika ülkelerinden farklı olarak Kongo D.C, Orta Afrika Para ve Ekonomik Topluluğu'nun bir parçası değildir ve kendi merkez bankasına sahiptir. Kongo D.C. finansal sistemini güçlendirmek, özel ve bireysel yatırımı teşvik etmek, sektördeki yönetimi iyileştirmek ve finansal sisteme erişimi artırmak konusunda büyük zorluklarla karşı karşıya bulunmaktadır. Kongo Merkez Bankası raporuna göre, ülke finans sistemi 17 ticari banka, 1 tasarruf bankası, üç banka dışı finans kurumu, üç uzman finans kurumu, 137 tasarruf ve kredi kooperatifi, beş finans şirketi ve 23 mikrofinans kurumundan oluşmaktadır. Kongo finansal sistemi, küçük ve orta ölçekli işletmelerdeki kaliteli fon yönetimi ekiplerinin yetersizliği ve kurumsal yönetim eksikliğinden mustarıptir. Bu durum, finans kurumlarının gelişiminin yavaşlamasına yol açmaktadır

Turizm:

Zengin bir doğa ve yaban yaşamına sahip KDC, özellikle milli parklarıyla ekoturizm alanında büyük potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, güvenlik ortamının bozuk olması, milli parklardaki silahlı milis faaliyeti, altyapı yetersizliği ve yetişmiş personel eksikliği nedeniyle turizm sektörü gelişmemiştir. Kongo Nehri üzerinde başlayan tekne turları dışında turizm faaliyeti bulunmamaktadır. Varlıklı Kongolular yurtdışında tatil yapmaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Protokol:

Kongolular genellikle hem kişisel hem de iş ilişkilerinde açık ve misafirperverdir. Ancak protokol, özellikle hükümet yetkilileri ile yapılan iş toplantılarında ve işlemlerde önemini korumaktadır. Sağduyu, nezaket ve Avrupa sosyal görgü kuralları gelenekleri geçerlidir. Karşılaşma ve ayrılma sırasında tokalaşılır. “Mösyö”, “Madam” ve “Matmazel” olağan seslenme biçimleridir. Üst düzey hükümet yetkililerine uygun ünvanla (Ekselans veya Sayın Bakan gibi) hitap edilmelidir. KDC'de iş dili Fransızca'dır; neredeyse tüm toplantılar Fransızca yapılmaktadır. Özellikle hükümet yetkilileri ile toplantı talepleri resmi yazılı talep ile gönderilmelidir.

Zaman:

Programa ve randevu saatine sadık kalınması çok nadirdir. Avrupa'da olduğundan daha fazla zaman, sabır ve toplantı gerektirir. Randevuları zamanlarken, bir tarih ve saat oluşturmak için ekstra zaman ve kaynaklara izin vermek gerekir. Gecikme veya iptallere, özellikle hükümet yetkilileriyle yapılan toplantılara, gecikme süresinin görevlinin konumu ile orantılı olarak arttığı şekilde hazırlıklı olmak gerekir. Özel sektör biraz daha dakik olma eğilimindedir. Öğle yemekleri genellikle iki saat sürer, akşam yemekleri sekiz veya dokuzda başlar. Randevuları bir gün önceden onaylamak gerekmektedir.

Kıyafetler:

İş kıyafetleri veya tenue de ville, özel sektör veya hükümet yetkilileri ile iş toplantıları için uygundur ve gündelik kıyafet olması gerektiği açıkça belirtilmedikçe çoğu akşam yemeği için de önerilir. Genellikle ekim-nisan ayları olan yağışlı mevsimde kulüp veya dış mekan işlevleri için bir şemsiye ve bir şemsiye getirilmesi faydalı olacaktır. Isı ve nem göz önüne alındığında, doğal pamuklu kıyafetler en fazla konforu sağlar. Çamaşırhane ve kuru temizleme, büyük otellerde ve çeşitli küçük mağazalarda mevcuttur.

Para Kullanımı

Ülkede Bankacılık sistemi uluslararası bankacılık sistemine entegre olmasına rağmen genel olarak bankacılık sistemindeki yüksek kesintilerinin mevcudiyeti ve devam eden mevcut alışkanlıklar nedeniyle tasarrufların ve ülkedeki dövizin çok cüzi bir kısmının finansal sistemde olduğu bilinmektedir. Ülkede çek ve senet kullanımı yaygın değildir, ticari ilişkiler genellikle nakit olarak gerçekleşmektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Diplomatik Pasaport hamilleri her 180 günde 90 gün önce vizeden muaftır. Umuma mahsus, hususî ve hizmet pasaportu hamilleri vizeye tabidir.

Resmî Tatiller ve Mesai Saatleri

Mesai saatleri:

08.30-16.00 (Pazartesi-Cuma)

Tatil Günleri:

- 1 Ocak Yeni Yıl
- 4 Ocak Kurtuluş Şehitleri Günü
- 16 Ocak Eski Cumhurbaşkanı Laurent Desire KABILA'ya yapılan suikastın yıldönümü
- 17 Ocak Ulusal Kahramanlar Günü
- 1 Mayıs İşçi ve Bahar Bayramı
- 17 Mayıs Milli Kurtuluş Günü
- 30 Haziran Bağımsızlık Günü
- 1 Ağustos Ebeveynler Günü
- 25 Aralık Noel

Yerel Saat

Türkiye'den 2 saat geridedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

- Public limited company (société anonymes, SA),
- Simplified joint-stock company (société par actions simplifiées, sass),
- Private limited liability company (société à responsabilité limitée, sarls),
- General partnership (sociétés à nom collectif, sncs),
- Limited partnership (société en commandite simple, scss),
- Joint venture (sociétés en participation),
- De facto partnership (sociétés de fait),
- Economic interest grouping (groupements d'intérêt économique, gies),
- Registered branch of a foreign company,
- Representation or liaison office

Şirket Kurma Prosedürü

Bir işyeri açma yükünü azaltmak için, Kongo Demokratik Cumhuriyeti 1 Kasım 2012 tarihinde iş yaratma için tek bir nokta ("tek noktadan başvuru") yaratan bir "Guichet Unique" kararı çıkardı. Guichet Unique, Nisan 2013'te uygulamaya konuldu ve iş uygulamalarını makbuz tarihinden itibaren üç iş günü içinde onaylamak amacıyla iş yaratma için gerekli formaliteleri gerçekleştiren tek otorite oldu.

– Şirket kurabilmek için öncelikle Guichet Unique de la Création d'Entreprise (Tek nokta başvuru merkezi) de şirket isminin doğrulanmasının sağlanması gerekmektedir. Ortalama 2 gün süren bu işlem ücretsizdir.

– Daha sonra Guichet Unique'de Ticaret siciline, vergi idaresine, Ulusal Sosyal Güvenlik Enstitüsü'ne (INSS) kayıt olmak ve şirketin kurulduğunu Çalışma Bakanlığı'na beyan edilmesi gerekmektedir. Bütün bu kayıtların tamamı formulaire unique adlı formla gerçekleştirilir. Ortalama 3 gün süren bu işlemlerin maliyeti yaklaşık 80 USD'dir.

Gerekli belgeler:

- Kimlik kartı veya pasaport (bir kopya).
 - Tamamlanmış BA formu
 - Ana Sözleşme.
 - Yöneticiden, polis tarafından asla tutuklanmadığını gösteren imzalı bir beyan.
 - Her kurucu tarafından tarihli ve imzalanmış yasaya uygunluk beyanı.
 - Ticaret Mahkemesinin bölüm memuruna gönderilen mektup.
- Şirket sermayesinin bankaya yatırılması (Ortalama 1 gün ve ücretsiz). Şirketler için minimum sermaye gereksinimi yoktur.
- Ulusal İstihdam Bürosuna şirketin kuruluşunu ilan edin (l'Office National de l'Emploi, ONEM): İş Kanunu'nun 216. Maddesine göre, işçilerin işe alınmasını gerektiren herhangi bir

faaliyeti planlayan herhangi bir şahıs veya tüzel kişi iş başladıktan sonraki 15 gün içinde İş Teftiş Birimi ve Ulusal İstihdam Bürosu'na bilgi vermek zorundadır. Beyanname tek bir biçimde yapılır; bir örnek Çalışma Müfettişliğine, diğer ikisi de İstihdam Bürosuna gönderilir. (Ücretsizdir ve ortalama 1 işgünü sürmektedir.)

KDC, Üye Ülkeleri için doğrudan geçerli olan sekiz Tekdüzen Yasa yoluyla ticari faaliyetler için modern ve ortak bir yasal çerçeve kuran OHADA üyesidir. Şirketlerin oluşumu, kuruluşu, yönetimi ve kapatılması dahil olmak üzere kurumsal konular, ulusal mevzuatın tüm çelişkili hükümlerinin yerini alan OHADA Ticari Şirketler ve Ekonomik Çıkar Grupları Tekdüzen Yasası tarafından düzenlenmektedir.

İşletme feshi durumunda, şirketler aşağıdaki gibi bir toplu ödeme yaparlar:

- Büyük şirketler için CDF 500.000.
- Orta ölçekli şirketler için 250.000 CDF.
- Küçük ölçekli şirketler için 30.000 CDF.

Sigorta

2015 yılı, ulusal sigorta şirketi SONAS tarafından 1967'den beri devam edegelen tekelin sona ermesiyle Kongo D.C. sigorta sektörü için belirleyici olmuştur. O zamandan bu yana süregelen piyasa düzensizliği sektöre yeni oyuncuların katılmasıyla daha aktif olarak işlemeye başlamıştır. ARCA (Sigorta Düzenleme ve Kontrol Kurumu) artık piyasanın uygun şekilde yapılandırılmasını ve sigortalıların haklarının korunmasını sağlamakla birlikte sigortacıların taahhütlerini yerine getirme yeteneklerini belirlemekten sorumludur. KDC'deki sigorta piyasası çok caziptir ve deregülasyonun zorlukları dikkate değerdir: yaklaşık 80 milyon olduğu tahmin edilen bir nüfus, sigorta piyasasının yılda 500 milyon dolar olduğu tahmin edilmektedir.

Bankacılık Mevzuatı

KDC'deki ticari banka faaliyetlerinin büyük çoğunluğu, sınırlı sayıda özel işletmeye, döviz piyasası işlemlerine ve ihracat-ithalat hizmetlerine sunulan kısa vadeli kredilere odaklanmıştır. Kredinin büyük çoğunluğu kısa vadeli, bir yıldan azdır. Politik belirsizlikler, yasal sistemin zayıflığı ve iş yapma iklimindeki zorluklar bankaları uzun vadeli krediler sağlamaya teşvik etmemektedir. Krediler genellikle yabancı para cinsinden olup, ekonomik operatörlerin ulusal para birimine olan güvenlerinin daha da azalmasına neden olmaktadır.

Ülke şu anda gelişmiş ekonomik istikrar yoluyla yerel finansal sistemi iyileştirmeyi amaçlayan bir ekonomik çeşitlendirme stratejisine öncülük etmeye çalışmaktadır. Kalkınma bankalarının kurulması ve finansal hizmetlerin kırsal alanlara genişletilmesi gibi bir dizi önlemlerle hükümet, 2024 yılına kadar ülke genelinde 10 milyon banka hesabı açılmasını hedeflemektedir. Diğer Orta Afrika ülkelerinden farklı olarak Kongo D.C, Orta Afrika Para ve Ekonomik Topluluğu'nun bir parçası değildir ve kendi merkez bankasına sahiptir. Kongo D.C. finansal sistemini güçlendirmek, özel ve bireysel yatırımı teşvik etmek, sektördeki yönetimi iyileştirmek ve finansal sisteme erişimi artırmak konusunda büyük zorluklarla karşı karşıya bulunmaktadır. Kongo Merkez Bankası raporuna göre, ülke finans sistemi 17 ticari banka, 1 tasarruf bankası,

üç banka dışı finans kurumu, üç uzman finans kurumu, 137 tasarruf ve kredi kooperatifi, beş finans şirketi ve 23 mikro finans kurumundan oluşmaktadır. Kongo finansal sistemi, küçük ve orta ölçekli işletmelerdeki kaliteli fon yönetimi ekiplerinin yetersizliği ve kurumsal yönetim eksikliğinden mustarıdır. Bu durum, finans kurumlarının gelişiminin yavaşlamasına yol açmaktadır. Yerel bankacılık ve finans kurumlarının sermaye yeterliliklerinin zayıflığı özel sektörü yeterince destekleyememeleri durumunu ortaya çıkarmaktadır. İşletmelere fon enjekte etmek ve ekonomiyi ayakta tutmak için açık bir devlet politikası olmadan, çok sayıda özel girişimin iflas edeceği ve ekonomiyi olumsuz yönde etkileyeceği öngörülmektedir. Bu durum, devlet kontrolünden kaçan ve ulusal hazine vergi gelirlerini azaltan kayıt dışı ekonomiye ve mali sistemin söz konusu kayıt dışılığı ortadan kaldıracak kapasiteye sahip olmaması nedeniyle daha da kötüleşmesine neden olmaktadır

Ülkede Bankacılık yaygındır ve sistem uluslararası ödeme sistemine entegre durumdadır. Ülkeye veya ülkeden yapılan herhangi bir para transferi, %0,2 oranında (banka ücretlerine ek olarak) bir döviz vergisine (döviz izleme ücreti) tabidir.

Vizeler

KDC'de çalışmak isteyen yabancı kişilerin genellikle iki yıl geçerli ve yenilenebilir bir çalışma izni almaları gerekmektedir. Yurtdışında yaşayanlar ülkeye iş vizesi ile girebilir, yerel bir şirketle iş sözleşmesi yapabilir ve çalışma / oturma izni başvurusunda bulunabilirler.

İşçi çalışan maliyetleri oldukça düşük seviyelerdedir. Yabancı çalışanlar için vizeler altı ardışık ayla sınırlıdır ve maliyeti 300 dolar (tek giriş) ile 400 dolar (çoklu giriş) arasındadır. Normalde temin edilmesi zor olmayan bir başlangıç "geçici" çalışma vizesinin onaylanmasının ardından, bir yabancı işçi en az bir yıllık geçerliliği olan daha pahalı bir "kuruluş vizesi" almaya hak kazanabilir. Yabancılara ödenen maaşlar, yerel istihdamı teşvik etmek için yerel halkın maaşından daha yüksek bir oranda vergilendirilir.

KDC, özellikle gençler arasında kronik olarak yüksek işsizliğe sahip ve aynı zamanda pazarlanabilir becerilerde sıklıkla bulunmayan bir işgücüne sahip olan zor bir işgücü piyasasıdır. Teknik veya mesleki eğitim gerektiren işler çoğunlukla göçmenler tarafından doldurulur.

Üst yönetimin veya yönetim kurullarının oluşturulmasını zorunlu kılan resmi veya resmi bir politika yoktur. Ancak, iş kanunu 100'den fazla çalışanı olan işletmeler için tüm çalışanların %10'unun yerel olması gerektiğini öngörmektedir. Ayrıca, eğer yönetici müdür yabancı ise, genel başkan yardımcısının veya genel sekreterinin genel olarak Kongolu vatandaşı olması beklenir. Bu hükümler faaliyet sektörüne ve mevcut uzmanlığa bağlı olarak feragat edilebilir. Yabancı yatırımcıların ve çalışanlarının hareketliliğini engelleyen zahmetli bir koşulluluk, vize, oturma veya çalışma izni gerekliliği bulunmamaktadır.

Hükümet, Kinshasa ve Lubumbashi şehirlerine uygulanan en yüksek maaş skalasıyla, özel teşebbüsteki tüm çalışanlar için bölgesel asgari ücret belirlemektedir. Yasa, çeşitli işler için 45 ila 72 saat arasında değişen farklı standart çalışma haftaları tanımlamakta ve dinlenme süreleri ve fazla mesai için prim ödemesi öngörmektedir. Yasa herhangi bir izleme veya uygulama

mekanizması oluşturmaz ve hem resmi hem de kayıt dışı sektörlerdeki işverenler genellikle bu hükümlere saygı göstermez. Kanun zorunlu fazla mesaiyi yasaklamamaktadır.

Kaynak: T.C. Kinşasa Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği